

ПУТ

ФОТОГРАФИЈА

Суботичка РТВ „Панон“ расписала је међународни конкурс за најуспешнију фотографију „Тренуци природе“ јуна 2012. Ивона Петров је међу 500 учесника и преко 2000 фотографија била најуспешнија јер је њена фотографија, која је била на насловној страни прошлог броја Пута проглашена за најбољу. Награда је била десетодневни семинар у Мађарској. Заједно са још седам истакнутих учесника из Србије и осам из Мађарске, Ивона је десет дана била у кампу на територији националног парка Кишкуншаг. Ево њених утисака:

Првих пет дана смо били у граду Кечкмет, где смо у локалном студију телевизије КТВ имали прилику да из прве руке видимо процес настајања вести и документарца. Обука је била на мађарском језику и а како сам била једина која га није знала и пошто се нико од њих није сналазио са енглеским, споразумевали смо се преко Иване, девојке из Суботице. Имали смо часове технике говора и руковања камерама, а били смо у студију током снимања вечерњег дневника. Посетили смо филмски студио у Еђеку, где смо сазнали нешто о животу славног мађарског редитеља Шандора Корде по којем је студио и добио име. Показали су нам како настаје један филм, сценске ефекте (попут green screen ефекта који се користи у филмовима и вестима), маске, костиме, синхронизацију, па и процес стварања анимираног филма. Показали су нам лажну улицу, састављену од скела на којој су се снимали филмови попут Hellboy 2. Посетили смо и студио ТВ2 у Будимпешти, у којем се снимају бројни јутарњи програми, вести и talk show. Након тога смо се преселили на салаш у Ашотхалому, месту близу границе са Србијом. Тамо смо могли да уживамо у природи и да се опустимо уз коње, трамболину, фудбал или стреличарство, док не снимамо сопствене кратке филмове, самостално или у тиму. Ишли смо у вишесатне шетње по природи и обишли неколико резервата где смо имали прилику да видимо дивље биволе и чапље. Иако сам имала проблема са комуникацијом због језичке баријере, ово је било занимљиво искуство и научила сам много о импровизацији, снимању и медијима.

Почетком октобра почели смо са спровођењем акционог плана који смо направили током нашег боравка у дечјем селу Песталоци. Циљ нам је био да пренесемо своје искуство из Швајцарске и заинтересујемо основношколце за сличне активности. Као тему имали смо комуникацију, па смо то спојили са радионицама везаним за дечија права. Са мном у групи били су Тијана Стојановић из II₄ и Марко Марковић из III₂. Посетили смо VII₂ у ОШ „Жарко Зрењанин“. Ученици су испрва били скептични, али на крају су се показали као радознала и бистра деца и веома брзо су се сналазили у задатим активностима. Испричали смо им нешто о нашем путу у Швајцарску, а затим смо одиграли игру мењања места, спид - динга (кратка размењивања мишљења на задату тему) и читали смо им причу о девојчици Сари, у њој је требало да препознају која дечја права су јој угрожена. Захваљујући добро испланираном распореду и помоћи професорке Душице Радочај, успели смо да ову децу научимо нешто о људским правима и толеранцији и да им покажемо неку другу, занимљиву страну наших доживљаја из гимназије

Зрењанинска гимназија је 26. и 27. септембра, уз помоћ професорице енглеског језика Марте Ђерман, обележила Међународни дан језика. Ученици II₂ и III₂ израдили су и поделили медаљоне у облику смајлија професорима језика за њихов труд, жељу и стрпљење да нам приближе књижевне и граматичке занимљивости једног језика. Да би укључили и заинтересовали ученике гимназије, лепљене су мале цедуље на хамер, на којима је писало „волим те“ на седам језика (енглески, немачки, француски, српски, мађарски, македонски и ромски). Ученици су могли да их задрже за себе, или да их поклоне другим особама. Осим тога нацртан је лавиринт у школском дворишту. У цртању су помогли и ђаци других одељења, тако да се циљ обележавања Међународног дана језика остварио, а он је био првенствено дружење.

Посета ученика из Немачке

/// ТИЈАНА БЕКИЋ III, 3

Кажу да човек вреди онолико колико језика говори, колико је књига прочитао и земаља обишао. Највише се вреднује по пријатељству, а има ли ишта лепше него остати пријатељ са вршњацима из других делова света? Нама, ученицима Зрењанинске гимназије, септембра ове године, узвратили су посету ђаци из Немачке, из Schwabisch Halla. Веома им се допао наш град али смо им пружили прилику и да се упознају са читавом Србијом, њеном културом, обичајима. Сваки дан био је испуњен забавом, али и учењем. Подстакли смо мултикултуралност и поштовање између Србије и Немачке.

Посетили смо општину, где нас је дочекао заменик градоначелника, православну цркву, музеј. Нашим другарима се посебно допала прича о историјату Зрењанина. Као што обилазак сваке различите земље налаже, отисли смо у престоницу, Београд, где смо направили заједничке фотографије. Авалски торањ и Музеј

Николе Тесле оставили су значајан утисак на младе људе које смо угостили са задовољством. Многи од њих су истакли да им се највише допала возња бродом на Царској бари и заједнички ручак (изгледа да Немци воле домаћу српску храну). Медјутим, пријало нам је и да мало предахнемо и за то је била сјајна недеља, предвиђена за дружење са породицама. Неизоставно, посетили смо и Нови Сад, провели неколико сати на Петроварадинској тврђави и мирно саслушали све занимљивости о њој.

Пошто су они ипак млади, нисмо заборавили да их упознамо са омиљеном манифестацијом Зрењанинаца, Данима пива. Не би било грешка рећи да им је то остало у најлепшем сећању. Спој забаве, дружења и учења.

Надамо се да ће се ово или слично искуство поновити, јер заиста је то било седам прелепих дана у друштву културних младих људи, расположених и драгих.

/// РЕДАКЦИЈА III

Међународни фестивал Еуриаде се већ 33 године одржава у Холандији и Немачкој као заједничка манифестација. Професорка Александра Максић је подстакла наше гимназијалце да својим радовима конкуришу на наградним конкурсима који се поводом фестивала расписују и били су врло успешни.

Вања Петровић, ученик IV₁, освојио је прво место на конкурс за најбољи филозофски есеј, а Дејана Голубовић, ученица IV₂, освојила је друго место у области песничког стваралаштва.

Честитамо ауторима!

Међународни фестивал Еуриаде

ИНклузија

/// КАТАРИНА ЂУРИЋ III ///

Од ове школске године у нашој школи је остварена могућност за инклузију, што значи да ученици са инвалидитетом могу да се укључе у редовну наставу.

У 13 и 17 имамо ђаке са физичким сметњама који су положили пријемни испит и уписали се у Зрењанинску гимназију. Труде се, уче, а у разреду су добро прихваћени и друже се са својим вршњацима. Жеља им је да, у складу са својим могућностима, учествују у активностима школе и да стекну диплому која ће им омогућити наставак школовања. Гимназија им је омогућила техничке услове за редовно похађање и праћење наставе, а СО Житиште, из које долазе, обезбедила им је превоз и поклонила лаптоп.

Питали смо прваке Дијану Лазић и Дражена Трифуновића како су се снашли и да ли им се допада гимназија. Одговорили су нам да су задовољни, добро се осећају, могу да прате наставу и кажу да професори имају пуно разумевања, а да су другари из разреда супер.

Фестивал једног писца

Културни центар Београда традиционално организује Фестивал једног писца. Циљ фестивала је да се јавности представи писац који својим делима дотиче проблеме савременог друштва и појединца, те да нас подстакне да сопствено време сагледавамо и критички промишљамо кроз дела аутора. Фестивал је био посвећен Мирославу Крлежи и организован је у сарадњи са Лексикографским заводом „Мирослав Крлежа“ из Загреба.

Одвјао се на два места: од 10. маја до 10. јуна 2012. У Београду и током новембра у Загребу. Ја сам као један од представника зрењанинског Читалачког клуба који ради под окриљем Градске народне библиотеке „Жарко Зрењанин“, учествовао на радионицама посвећеним Крлежи на београдском делу Фестивала.

Између осталог приказан нам је филм „Глембејеви“ и позвани смо да учествујемо својим критикама на конкурс који се расписује у оквиру ове манифестације.

Моја критика је освојила друго место те сам позван на загребачки део Фестивала. Гостовање у Загребу било је незаборавно. Имао сам прилику да на скупу „Крлежа данас“ слушам реферате истакнутих научника који се баве делом Крлеже, као што су Томислав Брлек, Бранко Алексић, Влахо Богишић, Предраг Бребановић, Иштван Лукач. Успоменама које сам понео из Загреба, што због људи које сам упознао, што због самог рада, враћају се увек.

/// АНДРЕЈ ЦВЕТИЋ, IV ///

Гимназијалци на Великом школском часу

У недељу 21. 10. 2012. године 36 зрењанинских гимназијалаца присуствовало је „Великом школском часу“ у Крагујевцу, који се одржава у знак сећања на невино погубљене цивиле 21. октобра 1941. Према подацима којима данас располажемо, стрељано је 2792 житеља Крагујевца и околине, а међу стрељанима је било око 300 младића и ученика средњих школа, као и четрдесеторо деце од 12 до 15 година, махом Рома, чистача ципела. У име Зрењанинске гимназије венце на месту стратишта су поред ученика положили и директор гимназије, Милан Радаковић, помоћник директора, Рако Томовић, професор историје, Јован Дмитровић, и професор физике, Никола Танкосић, са поруком да се овај страшни злочин никад не понови.

У радном делу посете, директор и професори наше гимназије били су гости Прве гимназије у Крагујевцу. Договорили су се о будућој сарадњи две школе, посетама и размени ученика. Након обиласка зграде гимназије и спомен-учионице из које су ученици изведени на стрељање, представници наше гимназије су напустили Крагујевац.

/// ТЕКСТ И ФОТО: НИКОЛА ТАНКОСИЋ, ПРОФ. ФИЗИКЕ ///

НАШ ШКОЛСКИ БЕНД

/// Фото: ТИБОР АРВА ///

Професор музичке културе, Милан Јерков, основао је прошле године у фебруару школски бенд. Водио се идејом да направи састав који ће повезати различита музичка интересовања ученика и пружити шансу музичким талентима да се развију. Музика коју бенд свира је савремена и популарна. Пробе се одржавају у музичком кабинету и сви се надају да ће им школа обезбедити адекватнији простор.

Професор Јерков подстиче и уобличава креативност чланова бенда, тако је прошлог маја настала њихова прва ауторска композиција, „Глува сам за очи“. Чланови бенда су мешавином класичне, реге, реп и рок музике изразили своја осећања и размишљања јер су аутори текста и музике. Представили су се и допали свима на матурантској свечаности када су своју композицију први пут извели јавно. Касније су у школи на Фестивалу различитости имали мини концерт. Професор Јерков напомиње да је школски бенд дугорочан пројекат који не треба да се угаси кад садашњи чланови матурирају, зато је позив уче-

ницима гимназије да им се прикључе увек отворен. Сада већ припремају нову композицију, а планирају да ураде десетак нових ауторских нумера током наредних година.

Овакве врсте пројеката су веома распрострањене и популарне у Европи и наш саговорник каже да би волео да код нас заживи и дуго траје.

А то ипак зависи како од активности чланова, тако и од материјалне подршке, што им у овом тренутку највише недостаје. Жеља професора Јеркова је да активност бенда подстакне креативност гимназијалаца и на другим пољима, а не само у музици.

Могли би се повезати са талентованим ученицима које интересује глума, сценографија, режија, па направити мјузикл који би био ауторско дело свих њих. Зато, сви који су заинтересовани за овакве активности могу се обратити професору Милану Јеркову.

Tiho čuvaju sve

Kada neko kaže škola, prve asocijacije su nam veliki odmor, društvo, učenje, profesori, ocene... Ali, iza tog paravana svakodnevnih obaveza, učenja i zabave, postoji nešto na šta se obraća vrlo malo pažnje: kada utorkom zaboravimo ostatke užine ispod klupe, u sredi ih više tamo nećemo naći. Misteriozno, zar ne? Iako toga nismo ni svesni, neko vodi računa o higijeni naših učionica, hodnika, toaleta. Želeći da saznamo više o onima koji se o nama brinu, posle časova, kada su svi učenici otišli kućama, ostali smo u školi i sreli se sa ovim misterioznim tetama. Radica, Elizabeta, Zagorka, Žuža i Maja bile su respoložene za razgovor i šalu.

"Ne znam koliko su učenici upućeni u to kakvo je vaše radno vreme. Vidimo da ste stalno u školi", rekosmo da bismo započeli razgovor.

Radica je prva odgovorila: **"Radimo jedan dan u nedelji, ceo dan. A inače, naše radno vreme počinje kada vi, učenici, a i profesori, završite s nastvom i odete kući".**

"Međutim, jedna od nas ima dežurstvo i ujutru, ona koja tog dana radi u sali, te dolazi u 6 i ostaje do 5 popodne, a ostale dolaze kasnije", dopunila je Zagorka.

"Da, mada dešava se nekad da imamo dežurstva i subotama, ili nedeljama kad se održavaju seminari ili takmičenja", dodala je Elizabeta s osmehom.

Bilo mi je drago što su svih pet sa osmehom odgovorile na ovo pitanje, mada su očigledno prilično zauzete. *"U kakvom stanju ostaju učionice kada svi odemo kući?",* interesovalo nas je.

"Sve zavisi od samog odeljenja, od razrednog

starešine..." reče Zagorka. **"Ali, generalno gledano: užas. U tim učionicama vi sami provodite skoro pola dana, i potrebno ih je provetravati, da ne biste udisali taj ustajao vazduh, a to često zaboravljate".**

"Zaista se ne može ispratiti koja odeljenja su najurednija ili najneurednija, jer se između dve smene ne čisti, nemamo vremena", uključila se i Žuža.

"Ima učionica koje su čiste, međutim nalazimo često izvrnjane klupe, đubre svuda po učionici. To sve zavisi od odeljenja do odeljenja", dodala je Radica.

"Možda to zavisi i od vremena, od dana, od opterećenja koje učenici imaju tog dana. Ja to posmatram sa te strane da mi održavamo higijenu i pritom i zdravlje ove dece..."

naše uspomene

rekla je Elizabeta. Na njen odgovor dodali smo potpitanje: *"Da li mislite da su učenici svesni značaja higijene u školama?"* *"Pa, svesni su koliko-toliko. A kad nisu, onda ih opomenemo. Smatram da mi radimo u prosveti, iako smo samo pomoćno osoblje, i da je vrlo važno da sarađujemo jedni sa drugima, makar to bilo i po pitanju vaše i higijene škole..."*, odgovorila je ona.

Njihovi odgovori doveli su nas do sledećeg pitanja: *"U kakvim ste odnosima sa učenicima?"*

"Fini ste svi. Mi nemamo nikakve probleme sa učenicima", nasmejala se Radica.

"Naš odnos sa učenicima sasvim je korektan, fini su svi. Uvek im rado pričuvasmo putnu opremu koju ne bi trebalo

je učionici bio, iako mu nisam znala ime. On je potom uzdahnuo i rekao mi kako imam najlepše zanimanje. Ju dete, gde me nađe! Zašto bi to mislio? Zato što vi tiho čuvate sve naše uspomene."

"A sećam se jednog događaja kada se jedno odeljenje zanelo igrom, te su grudvanjem uneli ogromne količine snega u učionicu. Pošto su imali čas kod jednog opasnog profesora, zvali su me da brzo počistim. Međutim, nisam stigla na vreme sve da odradim, a kada je preofesor došao i upitao me šta se ovde dogodilo, rekla sam da je procurio radijator. Ujutru sam zaista bila iznenađena i polaskana čokoladom koju sam zatekla na stolu. Od tada smo postali pravi drugari."

da odnose na časove... Zašto da ne? Meni lično je strašno kada deca nisu u školi, dok je letnji i zimski raspust, tada ovu građevinu doživljavam kao sablast, jer nema dece i atmosfere koju oni stvaraju, makar i svojim nestašlucima", dodala je Elizabeta.

"Jeste, u dobrim smo odnosima, čak se neki učenici iz prethodnih generacija rado pozdrave i popričaju sa nama kada svrate", zaključila je Zagorka.

"A postoji li neka upečatljiva uspomena?", bili smo znatiželjni da saznamo.

Žuža se prva oglasila: *"Ima ih zaista dosta, ali za jednu sam sigurna da je neću zaboraviti. Prilikom matorske proslave poslednjeg dana škole jedan dečko mi je prišao i upitao me da li ga se sećam. Odgovorila sam mu da ga se odlično sećam, da znam u koji je razred išao i u kojoj*

Pošto su snovi tema ovog broja „Puti“, hteli bismo još da saznamo šta najčešće sanjate i verujete li u snove?

"Ja verujem u snove. Verujem u to da ako nešto zaista želiš, imaš velike šanse da to i ostvariš, a to se manifestuje i kroz snove." rekla je Žuža.

"Svaki čovek treba da bude sanjalica, jer snovi daju širinu, daju neki novi pogled na situaciju. Da ima više sanjalica, ubeđena sam da bi nam svima bilo mnogo bolje!" zaključila je Maja.

Otkrili smo samo jednu stranu ove priče: njihov doživljaj toga da li smo mi učenici svesni značaja njihovog truda da održe higijenu u školi. A druga strana priče, naša, zavisi od nas samih. :)

Leana Ćurić III, Vanja Petrović IV,
Aleksandra Pejlić IV, Stefana Pekez IV,

A fénylény

Kargár

12108. Farkas hava 15.

17 óra 19 perc

- 9 órája utazunk. Az út mintha végtelen lenne, egy lélekkel sem találkoztunk eddig. Csak már megszűnne ez az átkozottul erős fény. Vége.

Állatorvosi rendelő, tiszta fehér lepedővel leborított asztal, vakító fény, oxigenmaszk. Testem felett emberi arcok.

A hegyi levegő olyan érzést kelt bennünk, mintha a Terrán lennénk, a levegő összetétele régi emlékeket ébreszt. Emlékeim visszavezetnek az első keletkezéséhez. A homo sapiensek, őseink alkotói megajándékoztak, de ugyanúgy megátkoztak bennünket generációk emlékeivel. Történelmünk 9000 táján kezdődhetett, mikor egy csoport tudós felfedezte Kargárt. Évtizedeken át kísérleteket végeztek primitív őseinken, a Canis lupus familiarison. 9043-ban létrehozták az első intelligens ősrakétát. 200 év alatt őseink száma meghaladta az emberiség egyedszámát. Alkotóink számunk miatt megkérdőjelezték hűségünket ...

- Kraugh, hallod? - kérdezi Warg, gondolataimat megszakítván.

- Kraugh? Kraugh, ébredj! - rázott meg, és egy mordulással elfordult.

Pár pillanat múltán válaszoltam.

- Otthon voltam.

Véres szemével rám nézett, majd gúnyolódva megismételte szavaim.

- Farkaskutya létedre ennyit ábrándozol? - kritizált.

Ismét beszólt a rádió :

- Fél órán belül érkezünk, elő a fegyverekkel.

Leszálltunk, körülszimatoltuk a terepet, semmi. Nem éreztük a szőkevény keverék kutyák jellegzetes szagát.

- Na, ezek is rájöttek, hogy nincs értelme szembeszegülniük velünk, és elbújtak! - mondta Warg sajnálkozva.

- Hiánylom a régi békés időket - suttoztam. Majd magamban arra gondoltam, mennyire értelmetlen ez a háború, amelyet a farkutyák a keverékek ellen folytatnak. De ezt még Warg előtt sem mertem hangosan kimondani, mert ha kitudódnak eretnek gondolataim, árulás vádjával kivégeznek.

Elkomorodva megcsóváltam farkam, és indultunk tovább.

Menet közben ismét visszagondoltam alkotóink eltűnésére. 10.000 sem lehetett, mikor tudósaink szerint, az emberiség saját genetikai leromlásában kihalt.

- Gyengék voltak - elmélkedtem. Gondolataim ismét megszakadnak, mikor Warg hozzám fordul:

- Miről is álmodtál?

- Elődeink életéről - válaszoltam. Nem vallottam be neki,

Ovom novelom sam učestvovao na umetničkoj smotri srednjoškolaca u Bečeju početkom 2012. godine i osvojio 1. nagradu đачkog žirija i posebnu nagradu časopisa "Symposion".

hogy önmagam látam egy asztalon, amint emberek ébresztgetnek, élesztgetnek. Egyikük sírva szólított; szerettem volna megvigasztalni, de nem hallott.

- Ahh, genetikai emlékmegmaradás, érdekes képesség, ma már csak három kutyafajta képes mindenre visszaemlékezni.

- Baromság! - vakkantottam. - Mindenki képes, csak hinni kell, mint ahogy Lajka hitte, hogy visszajön a Terra körüli pályáról.

Nem akarjuk elismerni, hogy a keverékeknek még jobb képességeik vannak.

- Lajka? A keverékek hőse, Istene? Hiszel a mesékben? Tízezer éves legenda ez. Még a pontos évet is tudják. 1957. Azt sem hiszem el, hogy létezett, nemhogy eljutott volna az úrbé. Egy keverék ilyesmire nem képes.

Farkasszemet néztünk.

Sóhajtottam egyet. 1957. november 3. Én miért vagyok képes mindenre visszaemlékezni? Bennem is keverék vér csörgedezne?

Hirtelen rázkódni kezdett a föld, s felmorajlott a közeledő rezonáns hangja.

- Félre! - és Warg ellökött az útból. Hallottam vérem csobogását testemben, gondoltam, végem. A csend mindent beborított.

- Kezdődik a harc! - ez volt utolsó értelmes gondolatom.

Susogás következett, a lombokból figyeltek bennünket. Egy bernáthe gyi és farkaskutya keverék lépett elő.

- Warg! Te lusta dög! Falkádat ily rosszul tanítottad meg vadászatra? Már rég a hajóárbócomra lennétek tűzve, ha nem ismernélek.

- Morgo?! Létezik, hogy te vagy?! Véremmel esküszöm, hogy szemem láttára estél el.

- Igen, de a Homo Adaptatiusok visszajöttek, felélesztettek. Most pedig add át az utolsó látót.

- Látó nincs köztünk. 1000 évnél tovább nem vagyunk képesek hátralátni - mondta Warg.

Igaz, hogy régi barátok vagyunk, de egyes dolgokat még Warg sem tudott rólam. Például azt, hogy látó vagyok. Emlékszem még azokra az időkre is, amikor a kétlábúak gondoskodtak rólunk.

- Warg, sipító közeledik - borzolódtam fel, míg Morgo azon gondolkodhatott, hogy végezzen-e velem vagy sem. Nincs mit veszítenie. Vagy megöl, vagy foglyul ejtjük, és visszavisszük gazdájához, a vén Kuvaszhoz a Terrára. Sajnáltam Morgót.

Egy perc sem múlhatott el, magunkra maradtunk, a sipító pedig a fejünk felett lebegett. Magas frekvenciája kibírhatatlan volt. Érdekes módon a keverékekre nem hatott ez a tűrhetetlen hang. Warg nyomban összerogyott, míg én megpróbáltam elmenekülni. De nem jutottam messzire. Mintha helyben futnék, lábam csak az üresben járt. Összeestem.

Emlékeimben vándoroltam megint, időszalagon futottam. Végére érvén minden egy pontba omlott össze, és éreztem, hogy elődeim egy üzenetet próbálnak átadni nekem.

- Elkövetkezett a találkozás ideje.

Egy pillanatra álomom megszakadt, egy fehérre festett szobában, vakító fénnel megvilágított asztalon találtam magam. Egy ismerős hangot hallottam. Réges régen, amikor még emberek gyógyítottak bennünket, kutyákat, egy jóságos állatorvosnak volt ilyen hangja.

Valamennyire még emlékszem az emberek beszédére. Ilyesvalamit mondott:

- Uram, nagyon sajnálom, de ezen a kutyán már nem tudok segíteni. Hiába az okszigénmaszk is. Túl későn hozta. A patkányméreg, amivel valaki megmérgezte megtette a magáét. Legyen szíves, vegye le a nyakáról azt a kutyaidomító övet! Már ennek a sipítására sem reagál.

- Lajka, jövök hozzád - suttogtam utolsó erőmmel, s elindultam a fénylány felé.

/// LEONARD PELLE II. ///

SAN ILI JAVA

Šta su lucidni snovi?

Fizičar i filozof iz 17. veka Tomas Braun bio je izuzetno fasciniran svetom snova i u jednom svom delu je istakao kako tokom svojih snova svesno piše komedije, gleda kako se realizuju na sceni i pritom je svestan svih gestova koji se oko njega dešavaju. On je ujedno i jedan od prvih zabeleženih „lucidnih snevača“. Međutim, šta je zapravo ova pojava? Kako se manifestuje? Može li svaka osoba da doživi lucidni san? To su pitanja koja mnogi postavljaju kada počnu da se interesuju za ovaj fenomen. Ugledna medijska kuća Bi-Bi-Si je izvestila da je 2012. godine interesovanje za lucidni san intenzivno poraslo u poslednjih nekoliko godina, i da se vrše mnoga istraživanja na tom polju.

Budisti sa Tibeta su još pre 13 vekova vežbali jedan od oblika joge koji usavršava tehniku održanja svesti u stanju sna. Sveti Avgustin je 415. godine u jednom svom pismu zabeležio priču o čoveku po imenu Genadijus. Bio je to doktor koji se požalio kako nije bio svestan da sanja sve dok mu na to nije ukazao čovek s kojim je tokom sna razgovarao.

Lucidni san je bilo koji san u kojem je osoba svesna da sanja. U toku ove vrste sna, onaj ko sanja ponekad može da ima vid kontrole nad svojim snom ili čak da manipuliše doživljajima i iskustvima u zamišljenom okruženju. Termin „lucidni snovi“ iskovao je holandski naučnik Frederik van Iden u članku iz 1913. godine koji se bavio proučavanjem snova i usvojen je do današnjeg dana, mada danas mnogi smatraju da bi termin „svesno sanjanje“ bio prikladniji.

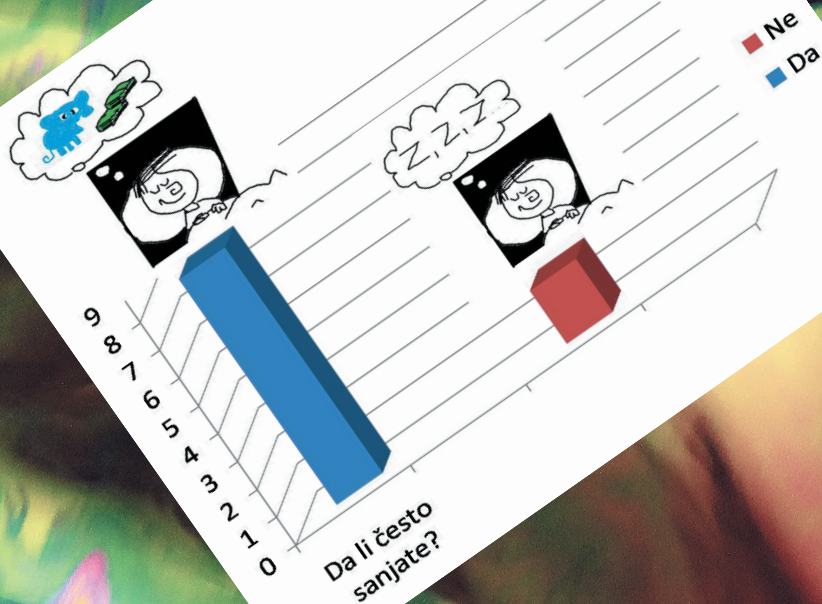
Konstantno proučavanje ovog fenomena dovelo je do mnogih otkrića. Lucidni san može da se aktivira na 2 načina. Prvi se pokreće nakon što osoba koja sanja shvati da se nalazi u snu i tada može da preuzme potpunu kontrolu nad snom, ili jednostavno da posmatra svet oko sebe. Drugi način je onaj koji se često nalazi na internet pretraživačima ili u knjigama pod pitanjem „Kako doživeti lucidni san“. To je kada osoba iz budnog stanja preskoči direktno u REM fazu sna, bez pada svesti. Tada svest nije „razbijena“.

U jednom ispitivanju iz 1992. godine psiholozi su shvatili da bi osoba koja iskusi lucidni san morala da zadovolji 4 važna faktora kako bi preuzela potpunu kontrolu nad svojim snom: prvi - da onaj ko sanja shvati da se radi o snu, zatim da shvati da će svi objekti oko njega nestati nakon buđenja, da u snu zakoni fizike ne važe i da ima jasno sećanje o stvarnom svetu (svetu posle buđenja). Zabeleženo je da je manje od četvrtine svih zabeleženih osoba koje doživljavaju ovo stanje uspela da zadovolji sva četiri. Međutim, psiholozi su utvrdili da se sa većim iskustvom lucidnog sna dolazi do bržeg i jasnijeg shvatanja ovih relacija. Tako su nekiiskusni lucidni snevači naučili da se sete nekih određenih praktičnih ciljeva koji bi im pomogli da lakše shvate da sanjaju – npr. umetnici koji traže inspiraciju

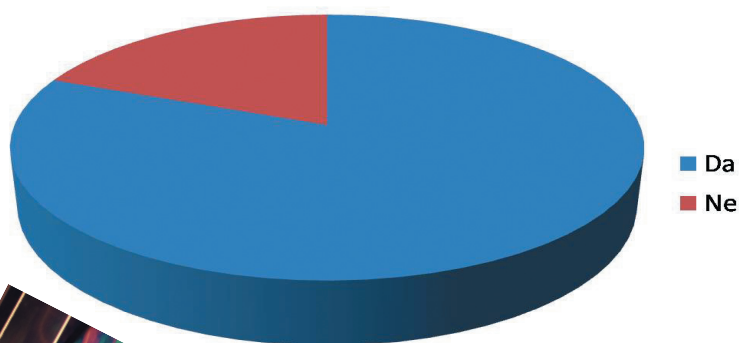
traže sopstvena dela nakon što postanu lucidni, dok na primer, programeri traže ekran sa željenim programskim kodom. Ipak, većina ovih ljudi se retko sećala svojih snova dok nije dostigla tu kontrolu. Ukoliko ste gledali film Inception i sećate se famozne čigre Leonarda Di Kaprija, koju je često okretao kako bi shvatio da li se nalazi na javi ili u snu, biće vam malo jasnije shvatanje lucidnog sna. Takođe, izuzetno pomoćno sredstvo je takozvani „dnevnik snova“, u kom bi odmah nakon buđenja osoba zapisala sve čega se seća iz sna koji je doživela. Ovakvo sredstvo izuzetno pomaže u shvatanju snova.

Na pitanje da li svaka osoba može da dostigne ovu fazu sna, odgovor je jasan – može. Međutim, većina ljudi se ni ne seti da je ikada doživela jedan ovakav san, koji se uglavnom desi bez čovekove želje. Mnogi su se posvetili vežbanju i kontrolisanju sna shvativši da je svet sna mnogo bogatiji, maštovitiji i otvoren za beskonačno mnogo mogućnosti. Ova tehnika zahteva veliku istrajnost, koncentraciju i snagu uma, tako da većina odustaje već nakon prvog pokušaja da ga doživi (na primer, ja). Ipak, ukoliko baš želite da svesno posmatrate ili čak upravljate svetom koji ste izgradili vašim umom u snu, potražite neku knjižicu o tome ili naravno, internet. Na prvi pogled, sve ovo deluje pomalo nerealno, međutim naučna istraživanja i veliki broj zabeleženih slučajeva dokazali su suprotno. Do danas, interesovanje za lucidne snove broji veliki procenat svetke populacije i nauka ih i dalje konstantno ispituje, donoseći nove zaključke. Ko zna, možda ćemo jednog dana zaista svi šetati u snovima.

Možda nikad neće ni biti potrebe da se budimo.

AN
KE
TA

Da li verujete da snovi nose neku poruku?

Ispitali smo gimnazijalce da li često sanjaju, da li smatraju da snovi nose neku poruku i zamolili ih da nam opišu svoj najneobičniji san.

Dobili smo sledeće odgovore:

- 154 učenika reklo je da često sanja
- 36 učenika reklo je da ne sanja često

Da snovi nose neku poruku misli 154 učenika, dok 36 učenika smatra da snovi ne nose nikakvu poruku.

Izdvojili smo nekoliko najzanimljivijih snova:

- Pričao sam sa lavom kineski, a posle ga gledao kako jede smoki.
- Jurili su me Huni do kuće (posledica učenja istorije).
- Jurio me orangutan po zgradi.
- Dešava se u vulkanu. Juri me aždaja koja izbacuje vatru.
- Da sam uzeo 50.000 evra na kladži.
- Da sam proturio loptu kroz noge rasnom golgeteru Panteli.
- Stvorio sam se u srednjovekovnom vojnom kampu kada nas je iznenada napala vojska kostura. Svi su me oslovljavali sa „Generale”. Čudno zar ne?

/// MARIN MAGDA IV₃ ///

Из књиге „Човек који је живео у сновима” Радослава Петковића

Валтазарове муке биле су посебне. Он је пажљиво и с вером ишчитавао знакове звезда, али сновима није поклањао нарочиту пажњу. Знао је да снови могу бити и пророчански, али је одвећ добро знао колико на све црта па чак и на само тумачење знакова које су јасно давале звезде – могу утицати људске жеље, надања и бојазни. Ако су могле покварити тумачење звезда, саме снове су до краја искривљавале чинећи их неодгонетљивим, тамним знаковима; искривљена слика на металној, углачаној плочи одгледала што свакој каћиперки омогућује да, зависно од расположења, угледа своје лице онолико лепим колико би га желела или онако ружним какво се плаше да јесте. Валтазара су Хелени гњавили стиховима оног свог слепог рапсода – у свакој прилици су их користили као коначни доказ и пресуду после које нема призива, а знали су их у истину безброј и за сваку прилику – како рече Хомер мудрошћу својом боговима налик – и Валтазар никада није сазнао колико је десетина хиљада стихова тај слепац испевао, али је и сам радо изговарао оне о сновима:

Двоје су врата из којих излазе ништави санци;
Једна су од рогова, друга од б'јеле кости;
Који иду кроз врата од резане бијеле кости;
То су преварљиви сн и лажне доглашују р'јечи,
Који на она глатка нарожана излазе врата,
Они јављају право када човјек види их који,

али и када их види, не види врата на која су изашли, па тако ништа о њиховој истинитости не зна.

Валтазар подиже лице ка небу и помисли да је читав његов досадашњи живот био лажан и без смисла... Не верујући у снове, јахао је ноћима као у сну.

Ноћ

Често сетно посматрам вече,
И помно слушах ноћни совин хук,
А тужно смеши се, док мелодија тече
Иза тмурних облака блед месечев лук.

Ал' данас престаде тај прелепи звук.

И док кроз замагљен прозор
слушао сам и вреб'о
Моје ухо знало је само кобни мук,
А очи – без звезда сиво ноћно небо.

Тада сам знао да не могу се крити,
И привидна радост губи своју моћ,
Моје умне битке још ће теже бити,
Најтежа је душа када падне ноћ.

Јер у ноћи ветар патње прође,
Кроз прозорски рам
ушуња се кришом,
Тишина појачава музику самоће...
Дуго нисам разговарао са кишом.

Назвала сам једног баобаба да ми се испружи у сну.
Ви не разумете колико су баобаби крути и изопачени
пужеви Содоме!
Изопштени из градске буке
доведени са поља Орловата.
Разумеле су ме једино особе које воле пингвине,
али и то је престало, јер ја више нисам разумела себе.
И заувек сам презрела лепоту баобаба
мада, ако се узму
као једнолична метафора понављања света
и испуњавања природних обавеза,
они и не могу бити толико лепи.
Али могу бити најлепши.
ДОБРОДОШАО У ХРАМ!
Харем?
Добродошао..

Макарони

Добро дошао у храм
Макарони

Никако да падне ноћ

/// НИКОЛИНА БЕРГА IV

Трагови злата у остацима сна.

Крик буђења пролама се кроз дан, чије светло ипак не допире кроз прозор.

Допада ми се недостатак шаренила давно поодмаклог лета.

Има толико тога дивног у једноставности. Она је подлога за твоју креацију. Додаш јој облике и музику, поспеш је емоцијама, обојиш смехом и удахнеш у себе.

Да, у праву си, нисам се променила. И даље сам то ја, необуздани сањар, тихи роб осећања расутих по времену... Не, нисам анђео, али то што немам крила не значи да не уем да летим. Не смеш то да заборавиш. Ти си дете Сунца. Осмех ти је врео и ужарен. Не припадаш овде, али тако си немогуће посебан... И ничији. Да... Снивам те у бојама неба и хладних мора. Још увек, још увек... И не смета ми тај сладак и горак мирис суза. Једноставно, неких навика не могу да се оканим.

Застани, послушни! Шапућем ти прашњаве стихове сувим, прастарим гласом. И не бој се... Валови сенки у мојим очима чувају те од ветра и студени. Ја те никада нећу напустити. Не због љубави, не због страха... Једноставно тако. Знам да разумеш...

Увек ћеш ме само ти разумети.

Чујеш ли ове олује у мом срцу? Никада не спавају! Понекад их застрашим осмехом, али само понекад. Ипак волим кишу.

Загрли ме, јер тишина тражи своју реч. Почине да преде приче златом јесењег јутра. Биће лепе попут тебе.

Сећаш ли се дана када си угледао росу на мом бледом лицу?

Нисам плакала. То су текле успомене, испијајући ми образе.

Ох, драго ми је што памтиш ситнице. Драго ми је што си ту и даље.

Будиш моју наду у твоје срце од смарагда.

Будиш снове и маштања о срећи.

Више ме није страх. Стојим величанствено поред тебе. Твоја топлина прија мојим леденим рукама. Чак су нам и сенке у контрасту – једна светла, друга тамна.

Волиш ли мој смех? Знам твој одговор.

„Створен сам да волим лепоту, макар она била тамнија од ноћи и хладнија од леда. Волим лепоту која носи твоје име.“

И не говориш више ништа. Ја само слушам... Откуцаји срца су нам усаглашени. Ударају у истом ритму лагане летње песме.

Ти си увек био и остао моја најдража мелодија.

Склапам очи. Отварам душу јер ти верујем.

Заустављаш време оним својим посебним погледом. У њему видим цео свој живот...

Пробуди ме кад се сан заврши.

**“У надању, у чекању, живот снијем,
а сном живим”**

Меша Селимовић

/// ВАЊА ПЕТРОВИЋ IV

Сећам се, или снивам...

Тихе капи што сливају се крај прозора. Још тише оне што сливају се низ моје чело. Тама у мени. Мрачно је и напољу. Шта имам у животу? Нечију косу, нечији сјај у очима кад се сретнемо, и један шалат узаврео. И две - три књиге, за тренутке самоће. Све је то тако мало. Све је то више него довољно.

Сећам се, или снивам...

Јутро крај кревета. Зраци сунца шуњају се око завеса. Зелени мирис траве споља. Исток. Свежина. Рано је... „Лепе сте, али празне“, рече им он још. Не може човек да умре за вас. „Мали принц“, суштина мога бића, или си то ти? Склапам очи и осећам - све што сам био, што сам и сто би требало да будем, то још нисам ја. То је тек припрема за мене. Чекам те...

Сећам се, или снивам...

Слани мирис зноја и слеplена коса на мом лицу. Сенке поскакују из углова собе. Мутан поглед разливен у хиљаде сивих нијанси. И тишина је напрегнута, само што не почне да цвили.

“Прекасно је само онда када дозволиш да тако буде.” Ето највеће лажи на свету! Поноћ је...

Сећам се, или снивам...

Јутро крај углова усана. Шуштање тамнозелених борових иглица. Ветар што милује крхке стабљике биљака. Хоризонт. Тишина. Лепо је.

Ти си оно што буди снагу у мени. Ти си оно што разводњава моје ноћи

у љубичасто и чини звезде тако укусним. Есенције твоје косе и снажни мириси са твога врата уносе устрепалост у моје тело, твоја топлина разбуктава ватру толико времена потискивану. Далека си ми за једно сутра. Сутра је моја нова радост. Таман за - ништа. Таман за - све.

Сећам се, или снивам...

Праскозорје још једног новембарског дана. Некада расцветала башта замрзнута горчином саме природе. Небо боје надолazeћег зла. Мирис празнине. Задах јутарњег мраза што леди снове. Снови што леде моје тело. Тело што леди моју душу. Душа моја – заувек окована живи своју лаж. Све бледи, све нестаје. Човек умире, као што се и рађа - САМ.

Сећам се, или снивам...

Јутро крај изгужваног јастука. Далека симфонија облака и арије ситних створења. Каменчићи што се ваљају. Сунце на помолу. Полен. Време је. “Љубав не показујемо тако што вољену особу гледамо у очи, већ тако што са њом гледамо у истом правцу.” Надам се. Ишчекујем. Тако ми је лепо - у лутању, у сновима.

Сећам се, или снивам...

Ја скупљам необичне слике. Скупљам их као дане, сате, тренутке и снове и слажем у своју галерију. Снови су ми ипак најдражи, они су моје богатство, моја радост, моја бит. Када они нестану, нестаје чежња. Остаје туга. Остаје живот око мене. Буди мој сан заувек.

Сећам се, или снивам?

Andrej iz sna ne zna za mene

/// ANDREJ CVETIĆ IV₄ ///

Jedne sam noći usnio vrlo čudan san. Nalazio sam se u Zrenjaninu koji je bio podeljen širokom ulicom na gornji i donji grad. Nebo je bilo čudno, povremeno plavo, povremeno ljubičasto. Građevine su bile oronule, a iz pukotina u betonu rasla je trava. Šetao sam sa jednim poznanikom, koga nisam video više od godinu dana. On je, za razliku od mene, bio normalno obučen, dok sam ja imao samo ofucano ćebe na sebi. Šetali smo, povremeno prozboreći po koju reč.

Probudio sam se veoma začuđen. Dugo nismo u kontaktu, te sam se pitao zašto sam ga sanjao. Zašto je Zrenjanin u mom snu bio potpuno drugačiji? Još mnogo pitanja me je u tom momentu zapljusnulo.

Najvažnije pitanje, ipak, došlo je iz činjenice da jesam sanjao stvari, doduše drugačije, i ljude iz svog stvarnog života. Ni u jednom trenutku onom Andreju u snu nije palo na pamet da se zapita odakle potiču te slike, koje su u snu činile realnost. *Odnosno, Andrej iz sna nije mogao da se seti da postoji Andrej sa jave, dok je to u obrnutom slučaju bilo moguće.*

Promatranjem ovakvog stanja, možemo se zapitati *da li je san samo potvrda stvarnosti.*

Lako je zaključiti *da san ne može biti potvrda stvarnosti*, jer Andrej koji piše ove redove ne može da se seti ni jednog života, osim onog koji sada proživljava. To Andreja koji piše ove redove dovodi

u isti položaj kao i Andreja iz sna, u odnosu na neku treću realnost. Kao kontraargument ja bih postavio činjenice da život koji proživljavam sada nije proživljen na mahove različitih trenutaka u vremenu, niti je inspirisan samo ljudima i stvarima koje su meni poznate.

U svetu postoji toliko stvari, od kojih su mi mnoge nepoznate, i ni jednu od tih stvari nikada nisam sanjao. Dodao bih, da su svi moji snovi prosanjani iz lične perspektive. Andrej koji piše ovo seća se svojih doživljaja iz sna, a ne poznanikovih.

San jeste potvrda ove stvarnosti.

TUMAČENJE SNOVA

Za tumačenje snova koristili smo:

- Stare sanovnike vavilonskih, egipatskih i indijskih mudraca
- Sanovnik savremenih evropskih astrologa

Ovo je samo podsticajni izvor, za ostalo potrudite se sami.

- /// BELA BRES III_{8'}, LIDIJA FOLJAN IV₁ ///
- **Dnevni snovi** - ispuniće se za 7 sati ili nikada.
 - **Snovi od 7 sati uveče** do ponoć - istovremeno su i glavni predskazivači događaja, a ispuniće se za 9 sati, 9 dana, 9 nedelja, 9 meseci ili 9 ili 15 godina.
 - **Snovi od ponoći** do 3 sata ujutru ispuniće se 4 – 5 godina.
 - **Snovi od tri sata** do zore - ispuniće se za 10 sati, 10 dana, 10 meseci ili za jednu godinu.
 - *Razume se da je vrlo teško potvrditi u koje ste doba noći i dana neki san sanjali, pa je i tumačenje snova utoliko teže.*
 - Značenje nekih snova:
 - **Avion** – voziti se avionom- rizik će se isplatiti; videti avion – očekuj promene na bolje; iskočiti iz aviona - čuvaj se nezgoda
 - **Ajvar** – želja ti se neće ispuniti
 - **Alkohol** – piti sam- izneveriće te prijatelj; piti u društvu- predstoji ti veselje
 - **Anđeo** – videti ga: sreća; pričati sa njim: ispunjenje želja; biti anđeo: bolest, nesreća
 - **Autobus** – bez velikog zalaganja ne očekuj nagradu
 - **Baba** – svoju babu sanjati - porodična radost; tuđu - jed i ljutnja
 - **Bašta** – sa cvećem- uvećanje imovine, ženidba; sa povrćem- od malo truda velika radost; šetati po bašti- ne preteruj u veselju; raditi u bašti- porodična sreća; zapuštena, neuređena bašta- okružen si lošim savetnicima; zelena- nada.
 - **Biser** – videti: radosna vest; dobiti na poklon: bićeš prevaren
 - **Bioskop** – saznaćeš važnu tajnu
 - **Boje** za bojenje – crna- žalost, bol; bela- brige; crvena- veliki izdaci; plava- crne slutnje; zelena- svadba ili krštenje
 - **Vitez** – dobićeš ljubavnu ponudu
 - **Voda** – hladna: sreća, radost; topla: bolest; mutna: smetnje, brige, opasnost, prepreke; bistra: mali dobitak; duboka: opasnost
 - **Gitara** – videti: dobićeš poklon; svirati – postaćeš ljubimac okoline; slušati: tuga zbog prošlosti

ГрцИЗМИ

Jovana Popov, koja uči grčki jezik već drugu godinu, napravila je pregled zanimljivih grcizama koji su u sastavu leksike naših jezika i ilustrovala njihovo poreklo.

Речи новогрчког језика које се употребљавају у српском језику у изворном или мало измењеном облику

Реч на грчком	Изговор	Значење на српском
Το ρίζικο	То ризико	Ризик
Η νοσταλγία	И носталгиа	Носталгија
Η φαντασία	И Фантасиа	Фантазија
Το σπανάκι	То спанаки	Спанаћ
Το σχολείο	То схолио	Школа
Το Γυμνάσιο	То Гимнасио	Гимназија
Η τσέπη	И цепи	Џеп
Χίλια	Хиља	Хиљада
Η μουσική	И мусики	Музика
Η ιδέα	И идеа	Идеја

Речи новогрчког језика које се употребљавају у српском језику у сложеницама

Речи на грчком	Изговор	Превод на српски
Το φίλο + Το δέντρο	То фило + То дендро	Лист + Дрво ФИЛАДЕНДРОН
Ο χρυσός + Το αντί	О хрисос + То анти	Злато + Цвет ХРИЗАНТЕМА (Златни цвет)
Ο Θεός + Ο λόγος	О Теос + О логос	Бог + Наука реч ТЕОЛОГИЈА
Ο κλέφτης + Η μάνια	О клефтис + И мания	Лопов + Помама лудило КЛЕПТОМАНИЈА

Речи новогрчког језика које се користе у српском као префиксиоди

Реч на грчком	Изговор	Значење у српском
Ο άντρας	О андрас	АНДРО – предметак у сложеницама које садрже човек : андроид
Μεγάλος	Мегалос	МЕГА – предметак у сложеницама које садрже велико:мегаломаниа
Ο Φίλος	О филос	ФИЛО –предметак у сложеницама које садрже пријатељ, љубитељ: филантроп

Речи новогрчког језика од којих су изведене неке речи српског језика

Реч на грчком	Изговор	Превод	Изведеница на српском
Ο αριθμός	О аритмос	Број	Аритметика
Το βιβλίο	То вивлио	Књига	Библија
Η γυναίκα	И гинека	Жена	Гинекологија
Το μάθημα	То матима	Лекција, час	Математика
Ο άνθρωπος	О антропос	Човек	Антропологија
Ο φόβος	О фовос	Страх	Фобија
Γέρος	Герос	Старац	Геријатрија
Τρέμω	Тремо	Дрхтим	Трема
Γλυκός	Гликос	Сладак	Гликемија
Ο ύπνος	О ипнос	Сан (Спавати)	Хипноза
Ψεύτικος	Псефтикос	Лажан	Псеудоним
Μοιράζο	Миразо	Делим	Мираз
Χτήζο	Хтизо	Зидам, градим	Ктитор
Φτηνό	Фтино	Јефтино	Јефтино
Η επαρχία	И епархиа	Провинција	Епархија
Τεμπέλης	Тембелис	Лењ	Дембел
Η υγεία	И игиа	Здравље	Хигијена
Το αστέρι	То астери	Звезда	Астрологија
Η φωνή	И фони	Глас, звук	Фонетика
Το έθνος	То етнос	Нација	Етнички

Речи новогрчког језика од којих су изведена имена

Реч на грчком	Изговор	Превод	Име на српском
Ο βασιλιάς	О васиљас	Краљ	Василије
Η βασίλισσα	О василиса	Краљица	Василија
Η νίκη	И ники	Победа	Никола
Ο γεωργός	О георгос	Ратар	Ђорђе
Ο στεφάνι	То стефани	Венац	Стефан
Ο ήλιος	О иљос	Сунце	Илија
Η ζάχαρι	То захари	Шећер	Захарије
Η πέτρα	И петра	Камен	Петар
Ο σταβρός	О ставрос	Крст	Ставра
Η Παρασκευή	И Параскеви	Петак	Параскева, Петка

ОБИЧАН ДАН

/// ДЕЈАНА ГОЛУБОВИЋ IV₂ ///

не бојиш се тих лудака
пита она
мене више брину они нормални
одговарам ја

она одлази
клоп клоп
тај звук је у савршеној симбиози
са белим мантилом
већ еонима
баш као ови столетни разгранати
гиганти
(волела бих да су баобаби)
чије жиле забодене у месо темеља
одишу смрадом
воњем
једног система

испод њих
решавам задатке
из метафизике

имаш цигару
не смеш да ме ометаш док читам
нећу

а мој гримизни август
опет је ту
мозак као саће
смола у ноктима
и овај покварењак Рилке што ме
тетовира
с друге стране коже
тик уз вене
венама куља течна вечност
питања живим
живим питања

Затворим очи
и покушавам да
вратим лепа сећања
у мисли. Јесте да је
било давно, али ми се
чини као да још увек
могу да осетим песак
под прстима и свеж
мирис таласа. Ако се
мало више потрудим...
Да, ево их. Шум моћних
таласа који силовито
ударају о обалу. Све је
дивно и мирно, готово
нестварно.

Чињеница је да често
одлутам у мислима. Некад
ме одведе у непознате
крајеве, некад у замишљене, а најчешће
у оне мирне, топле. То мистериозно
плаветнило пружа утеху. Осетиш се као да
си сам, најбитнији. Шапатом таласа уме да
те натера да мислиш о стварима о којима
никада до тада ниси, да преиспиташ своје

КОЛИКО ВАМ ЗНАЧИ...?

/// ДЕЈАНА ГОЛУБОВИЋ IV₂ ///

Нека дигну руку они
који верују
у живот пре смрти

ја кажем
ово је више од живота
тета мета ета
живот
надрелигија вечности
јехова исус алах

захвалност зори
што чува празне улице
само за мене
низ међуножје слива се слуз
на кори дрвећа расту гљиве

крштена у океану
људи

а оно када ти
савршен грч просјакове руке
постане једина молитва
начин сливања кишних капи низ
прозорска окна
једина храна
мртви сперматозоиди негде на путу
једина нада
шта онда
шта
шта

јер
свако ниже метафоре
хајде усуди се да
ЖИВИШ
оно што је написано

Објављујемо фрагмент из покушаја критичког сагледавања Дучићеве поезију који нам је послао анонимни гимназијалац. Написано је са много духа и волели бисмо да нам се Макарони јави и постане стални сарадник.

О, Дучићу Јоване

О, Дучићу Јоване, имаш ли ти неких колосалних проблема? Погледајмо твоју песму! (било коју, све су исте) :

Имаш измишљене девојке, али видиш, то стоји ренесансним сањалицама, а не уштогољеним дипломатама!

Стоји чак и сањалицама твога доба, алудирам на Диса који је неправедно изопштен из свих антологија, али теби не стоји. Туга!

Макарони

теорије, туже реакције. Баш као и ја, море је
увек ту, нема куда да оде. Чека прилику да
некоме улепша дан, освежи уморно лице,
мада човек као човек, често заборави
на лепе ствари. Себично гледа на своје
потребе, па тако заборављајући на
освежење које му је море пружило
после дугог и топлог дана, или на
узбуђење и адреналин због првог
ноћног купања, избаци разне
хемикалије и отпад, загађујући
оно што му је пружило толико
лепих тренутака. Исто људи
раде и са речима. Забораве
да особа на коју „истресају“
отпад својих мисли,
такође има осећања,
лоше дане, или
добро расположење које без оклевања
уништавају. Међутим, ако ти неко поквари
дан, наћи ће се неко други ко ће се
потрудити да те орасположи, баш као
што се еколози боре против окрутних
загађивача. Не успева им увек наравно,
наћи ће се још нека себична особа којој је

МОРЕ

лакше да избаци све на најприступачније
место, па што не у море? Оно барем трпи,
не жали се. Трпи, ћути, али и чека. Море
не може довека остати мирно, зар не? Као
што и најстрпливије и најпријатније особе
у једном тренутку одлуче да им је доста.
Побесне, плачу, вриште, ударају и – баш као
и бура, брзо се смире. До неког следећег
тренутка када има чаша буде за коју кап
препуна.

После свега овога море је опет мирно.
Чека нове прилике, нове људе, највише
оне радознале који желе да открију шта је
испод површине. И што је најбитније, не
престаје да грли обалу, без обзира колико
пута га осека одвуче. Ја сам море.

/// НИКА ЧОЛИЋ III, ///

Nik Vujičić

/// ALEKSANDAR PASKAŠ I STEFAN OSTOJIC I, ///
 Nik Vujičić rođen je 4. Decembra 1982. godine u Brizbejnu u Australiji kao prvo dete porodice Vujičić koja je u Australiju došla iz Srbije. Rođen je sa veoma retkim i neobjašnjivim poremećajem: Nik nema ruke, niti noge, ima samo jedno malo stopalo koje mu dosta pomaže oko obavljanja svakodnevnih poslova. Upornošću i čudesnom snagom volje savladao je osnovne radnje poput brijanja, pranja zuba, češljanja, razgovora telefonom i rada na kompjuteru. No, nije uvek bilo tako. U školi je doživljavao razne neprijatnosti poput svakodnevnog zadirkivanja i zbog toga je bio depresivan. Kada je imao deset godina pokušao je da izvrši samoubistvo tako što je hteo da se udavi, međutim, u trenutku kada je to pokušao, u glavi mu se javila slika njegovih roditelja kako plaču na njegovom grobu. Tada je shvatio da će, ako nestane sa ovog sveta, izazvati veliku nesreću, veću nego što je sam nesrećan. Danas ga u životu drži poznavanje Boga i ljubav njegovih roditelja. Diplomirao je računovodstvo i finansijsko planiranje. Svoje stanje shvatio je kao izazov i počeo je da drži predavanja o snazi volje kako bi ojačao i motivisao ljude da nastave da sanjaju i da ispunjavaju te snove. Od svoje 17. Godine drži motivacione govore širom sveta. Napisao je knjigu „Živeti slobodno“ u kojoj opisuje svoju emocionalnu borbu i veru u Boga kao svoj glavni oslonac u životu i glavni izvor snage. Nik živi nezavistan, bogat i ispunjen život, tako da može biti uzor svakome ko teži pravoj sreći. Bez obzira što su ga svi obeshrabrivali i govorili mu kako neće uspeti u životu, on je danas uzor mnogima u svetu, ima suprugu i uskoro će postati otac, osnovao je neprofitnu organizaciju „Živeti slobodno“, u slobodno vreme igra golf, tenis, fudbal, pliva i surfuje. Njegova poruka svima glasi: „Najvažnije je imati cilj u životu, bez obzira na sve teškoće i naizgled nepremostive prepreke.“

Išli smo da slušamo njegov govor u Novom Sadu. Došlo je mnogo ljudi koji su želeli da čuju njegovu životnu priču i uz pomoć nje steknu samopouzdanje. Njegov motivacioni govor dodatno je ulepšao dečji hor i nastup Slobodana Trkulje, muzičara koji izvodi tradicionalnu muziku Balkana na moderan način. Nikov govor trajao je dva časa. Mnogi su plakali, mnogi se smejali, a neki i zamislili. Posetioci su nakon govora izašli iz sale puni samopouzdanja i sreće.

/// LIDIJA FOLJAN IV, ///

МИСЛИ ГЛОБАЛНО - ДЕЛУЈ ЛОКАЛНО!

Šta i koliko znate o ekologiji? Ako je vaše znanje iz ove oblasti škrto, potkrepite ga sledećim tekstom.

Ekologija je jedna od bioloških disciplina. Ona objedinjuje i povezuje znanja iz drugih bioloških disciplina kao što su mikrobiologija, botanika, mikologija, zoologija itd.

Ekologija je nauka koja proučava:

- životnu sredinu
- odnose između žive i nežive prirode
- odnose između živih bića
- prilagođenost živih bića na uslove sredine

Značaj ekologije

Život na Zemlji zasniva se na ekološkim zakonitostima. Za sve ljudske aktivnosti neophodno je da postoji «ekološki» način delovanja i razmišljanja. Poznavanjem ekologije možemo prirodu prilagoditi svojim potrebama, a da istovremeno bitno ne narušimo sklad prirodnih, ekoloških odnosa u njoj. Neznanje i neodmereno ljudsko ponašanje u prirodi dovelo je čovečanstvo na korak do sopstvene propasti i istrebljenja mnogih živih bića. Ekologija se mora pridružiti mnogim privrednim granama (poljoprivredi, šumarstvu, medicini, građevinarstvu) kako bi se omogućilo uravnoteženo iskorišćavanje i očuvanje prirodnih bogatstava uz maksimalno izbegavanje narušavanja i zagađivanja okoline.

Prvi zakon ekologije

• Kada organizam preći da ugrozi svoje okruženje – obično utroši izvore hrane i strada od sopstvenih otpadnih produkata. Posledice se ne ispoljavaju odmah.

Čovek je svojim ekološkim neznanjem doveo do brojnih promena i naneo katastrofalne štete prirodi, a i sebi. Zbog ovoga kažemo da je 21. vek vek ekologije jer ćemo u njemu morati da se «ekološki» ponašamo kako bismo očuvali našu vrstu, pa čak i celu našu planetu. Ekologija je sada postala ključ opstanka.

Ukoliko ništa ne preduzmemo, nas, sadašnje učenike, za 30–50 godina čeka velika ekološka

kriza:

- globalno otopljavanje
 - nedostatak kvalitetne vode i hrane
 - nedovoljne količine energenata
 - zagađen vazduh
 - buka
 - bolesti nastale kao posledica zagađenja
- Veoma je bitno da brinemo o svojoj životnoj sredini, jer da smo to na vreme radili, sada se ne bismo susretali sa ovako velikim problemom.

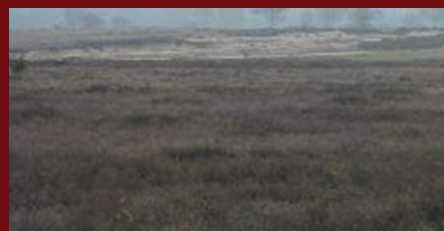
Alarmantno stanje u Vojvodini

Vojvodina nekada

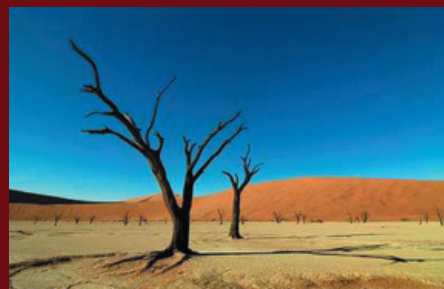
Što se tiče nas, Vojvođana, treba da budemo posebno zabrinuti, ali i svesni da smo ekološki najugroženija oblast u Evropi. Iskrčene su šume, a nisu sadene nove.

Nekada je pošumljenost Vojvodine bila 30%, a danas je svega 6%, što je poražavajući podatak. Stanovnici Vojvodine se trude da ovo isprave pojedinačnim, nesistematskim akcijama, što je nedovoljno. Situacija će se popraviti tek kada svi shvate da ovaj podatak znači da, ukoliko se broj pošumljenih teritorija ne poveća, Vojvodina postaje pustinjska oblast. Znak da što pre treba da počnemo sa pošumljavanjem Vojvodine je vidna promena klime. Naša klima počinje da podseća na pustinjku (dani su topli, noći hladne, proleće i jesen skoro da više nemamo, promene u temperaturi su nagle).

Vojvodina sada

a na nama je da odlučimo da li ćemo živeti u ovakvoj,

ili ovakvoj

... sredini!!!

/// VLADISLAVA RAKIC II, 11 ///

• preporučujemo knjigu • preporučujemo knjigu • preporučujemo knjigu • preporučujemo knjigu • preporučujemo knjigu •

Poslednji veliki ruski pisac - Vladimir Sorokin

Ako ste umorni od ozbiljne literature, a opet, sa druge strane, laka književnost nije vaša šolja čaja, evo preporuke za šokantan rad „poslednjeg velikog ruskog pisca“, kako ga zovu. Vladimir Sorokin je kontroverzni književnik koji je u potpunosti podelio rusku javnost. Mada su mu dela spaljivana i zabranjivana, Sorokin je uspeo da se probije među najkvalitetnije pisce savremene književnosti, formirajući autentičan stil. Njegov jezik je oštar, surov, njegova kritika društva je oštra, a satira degradira postojeću rusku elitu. Na naš jezik prevedeno je nekoliko romana: Dan opričnika, Šećerni Kremlj, Plavo salo. „Plavo salo“ je roman koji ruši sva književna očekivanja, rušeći psihodeličnu orgiju svih tabua ruske javnosti. Sorokin prikazuje klonove ruskih književnih velikana koji stvaraju tekstualno meso (parodija na stvarna dela), a samim tim se u njima nagomilava plavo salo - čudesna višenamenska supstanca. Roman je na trenutke zamoran, jer pisac koristi izmišljene fraze, kao i reči kineskog jezika, za koji smatra da će prevladati u budućnosti. U svakom slučaju, trebalo bi pročitati dela „poslednjeg velikog ruskog pisca“, makar zbog primamljive vokacije.

/// DEJANA GOLUBOVIĆ IV, 2 ///

XII београдска и Зрењанинска гимназија

/// РЕДАКЦИЈА ///

Настављајући традицију дружења редакција вашег и нашег листа ПУТ провела је два дана у гостиома код ученика XII београдске гимназије. Ово је четврти пут да се наше гимназије састају. Поред забавног, сусрети су увек имали и едукативни карактер у виду малог пројекта који ученици заједно осмишљавају. Овога пута организован је квиз опште културе. Идејни творци квиза су Марко Стевановић, матурант из Београда и наш Филип Ђорђевић ученик IV⁷. Екипе су биле мешовите (по два ученика из сваке школе), а учесници су у ведрој атмосфери показали знање, вештину и дух фер - плеја. Змајеви су победили Хобите и награђени су лепим књигама о Београду.

Преспавали смо код својих домаћина из различитих крајева Београда, од Сремчице до Зуца, што нас није спречило да се увече добро заједно проведемо. Сутрадан су нас повели у Конак кнегиње Љубице, на необично путовање кроз историју Обреновића у монодрами „На кафи код кнегиње Љубице“. На расстанку, као и увек туга,... Ипак, пролеће и нови сусрети су пред нама.

Последња вест

Кошаркашице наше гимназије су победнице овогодишњег Купа толеранције!!!

Бити ЛЕП – Идеал, императив или Терет

/// САНДРА РАДЛОВАЧКИ III, ///

Одувек су људи под лепотом првенствено подразумевали спољашњи изглед. Одувек су се људи трудили да постигну ту „лепоту“, али чини ми се да је данас то постало нека врста обавезе.

Постизањем те савршености у спољашњем изгледу највише су заокупљени млади, тинејџери посебно. Док су у пубертету, они још нису „изградили“ себе и не знају нити шта треба да буде лепо, нити кога да следе, па зато најчешће следе масу. Мода пласира један „тип“ лепоте (који се, наравно, мења временом) и млади га следе, неки и више од тога. Тренутно модерни изглед не стоји лепо сваком, али поводљиве и сумануте особе ће дати све од себе да га достигну. Такође, ту су и разни клишеи, као на пример, да женска особа мора да има дугу и неговану косу одређене боје, или лепо обликовану фигуру, у супротном бива одбијена од супротног пола, и исмејана од других женских особа.

У свој тој журби да се допаднемо свима и не одударемо од околине, заборављамо на унутрашњу лепоту. Наравно да је лакше нашминкати се и навући на себе најмодернију одећу из оближњег бутика, него, на пример, прочитати, не дај боже, неку књигу, али зна се да таквим понашањем привлачимо особе које су површне и само воде рачуна о свом изгледу.

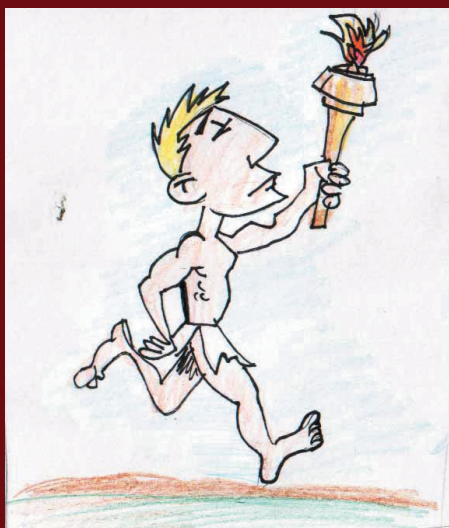
Они који немају те муке да досегну „лепоту“, јер су по општем схватању „рођени лепи“ ни не труде се да раде било шта у животу јер је довољно бити леп да би био прихваћен. Они једноставно уживају у тој лепоти и друштву које не мари за било шта друго. Тек када се у њиховој близини нађе неко ко је речит, начитан, паметан постаје очигледно да нису баш толико савршене.

На крају, лепота треба да буде идеал – нешто чему треба тежити, што значи постепено побољшавати себе у сваком погледу, али не толико да нам нарушава свакодневницу. Лепо је бити леп, али је још лепше бити, рецимо паметан. Ионако нећете бити лепи цео живот.

ОЛИМПИЈСКЕ ИГРЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

/// ТЕКСТ И ЦРТЕЖИ: ФИЛИП ЂОРЂЕВИЋ IV ///

Прве игре под називом „Олимпијске“ одржане су у Грчкој 776. године пре нове ере. Имале су само једну дисциплину: трку на 192,27 м у којој је учествовало 20 такмичара. У Олимпијске игре постепено су уврштени бацање диска и копља, петобој, трка на дуге пруге, рвање и трке кочија.

Античка Олимпијада се први пут спомиње у Хомеровој Илијади, написаној у 7. или 8. веку пре нове ере. Шекспир је прва особа која користи реч „олимпијски“ 1591, у „Хенрију VI“, реченицом: „Обећај им такве награде, какве носе победници на Олимпијским играма.“

Пјер де Кубертен је покретач модерних Олимпијских игара. Он је 1894. Године предложио да се прве Олимпијске игре организују у Атини, желећи да врати традицију античке Грчке. Он је 30 година био председник Међународног олимпијског комитета. Од 1896, сваке 4. Године одржавају се модерне Олимпијске игре. Током 2 седмице, различите дисциплине окупљају спортисте из целог света.

Пет кругова који се налазе на застави Игара представљају 5 континената.

Плави је за Европу, жути за Азију, црни за Африку, зелени за Океанију и црвени за Америку.

Игре 1944 су требале да се одрже у Лондону, али су отказане због Другог светског рата, тако да је Лондон био домаћин првих послератних игара 1948. Лондон је, иначе, први град који је 3 пута организовао Олимпијске игре.

Олимпијске игре у Берлину 1936 су прве које су емитоване преко телевизији. На овогодишњим Олимпијским играма учествовало је 10500 спортиста из 205 земаља. Сједињене Државе још једну Олимпијаду напуштају као најуспешнија земља. Друга је Кина, трећа Русија, док је домаћа Велика Британија на веома

високом, четвртом месту. „Орлови“ са четири освојене медаље на 42. месту.

Лондонска филхармонија провела је 50 сати снимајући химне земаља учесница и на отварању Игара се представила свирајући главну тему филма „Ватрене кочије“. Заједно са њима наступио је и Рован Аткинсон (Мистер Бин), што је вероватно најкомичнији део отварања.

Србију је на Играма у Лондону представљало 115 такмичара у 15 спортова, од којих су највише успеха имали Милица Мандић (злато у теквондоу), Ивана Максимовић (сребро-стрелаштво), ватерполисти

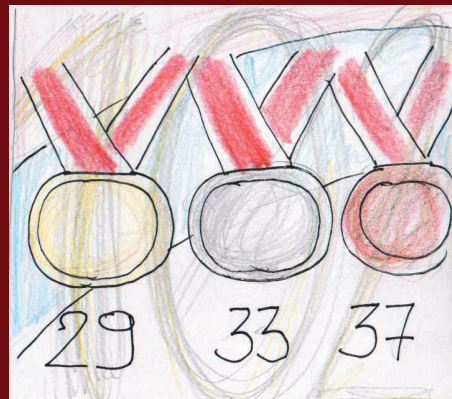

(бронза) и Андрија Златић (бронза, такође у стрелаштву).

Србија је освојила своју стоту медаљу (Ивана Максимовић), а после још две (Милица Маднић и ватерполисти). Највише медаља наша земља освојила је у рвању (16), потом у стрелаштву (12), а онда следе гимнастика и ватерполо (11).

Прве официјалне Параолимпијске игре одржане су 1960 у Риму, где је учествовало 400 спортиста из 23 земље.

Спортисти Србије су на Параолимпијским играма у Лондону освојили пет медаља - две златне и три сребрне, заузели два четврта места и у још пет дисциплина били у финалима.

STAK

A SERBIAN GRAFFITI MOVIE

Kosta Jokić, učenik II, Zrenjanske gimnazije autor je srpskog eksperimentalnog filma o grafitima "Stak" čija se premijera planira u Beogradu polovinom novembra. U osnovnoj školi Kosta je počeo da crta grafite i povremeno snimao, da bi se nakon četiri godine sakupilo dovoljno materijala da se sklopi film. Kosta se inače bavi video - produkcijom i radi muzičke spotove. Dokumentarni film o grafitima traje 50 minuta. Kosta je finansirao film iz sopstvenih izvora, a kasnije su mu sponzori izašli u susret.

"Obišao sam više od dvadeset gradova Srbije sa ciljem da ostavim trag u svakom od njih. Sa mnom su išli drugovi Aleksa Čolović i Marko

Šipka. Upoznali smo mnoge druge crtače i stekli zanimljiva iskustva tokom tih snimanja. Osim dokumentarnog materijala u filmu se mogu videti igrani delovi u kojima se pripremam za crtanje. Moći ćete da vidite kako nastaju grafiti i kako oni mogu oživeti naizgled umrtvljeni zidni prostor", rekao je Kosta.

/// KRISTINA BOJANIĆ IV, ///

Ovo je tek početak, nastavak sledi....

Povodom 20. novembra, Međunarodnog dana prava deteta, u subotu 24. novembra u školi je održana akcija pod nazivom „Očima žirafe“. Akciju je osmislila grupa mladih aktivista Maštališta u saradnji sa Učeničkim parlamentom. Cilj im je bio da skrenu pažnju javnosti da postoji potreba za obezbeđivanjem boljih uslova za rekreativno bavljenje sportom i kvalitetno provođenje slobodnog vremena dece i mladih u Zrenjaninu.

Organizovane su sledeće aktivnosti:

- **UREĐENJE ŠKOLSKOG DVORIŠTA** – izrada mozaika, murala, postavljanje kanti za smeće, čišćenje i ozelenjavanje
- **SPORTSKE AKTIVNOSTI** – košarkaška utakmica (reprezentacija I i II razreda i reprezentacija III i IV razreda), turnir u stonom tenisu i šutanju trojki. Hvala svima koji su se odazvali (a bilo ih je mnogo :)) i doprineli da nam dvorište dobije novi izgled.

← ← ← UKRŠTENICA

“ПУТ” - ЛИСТ УЧЕНИКА
ЗРЕЊАНИНСКЕ ГИМНАЗИЈЕ –
Зрењанин, Гимназијска 2

РЕДАКЦИЈА: Kristina Bojanić IV₁, Stefana Pekez IV₁, Vanja Petrović IV₁, Dalibor Vasić IV₁, Nikolina Berga IV₁, Andrej Cvetić IV₄, Filip Đorđević IV₇, Vladislava Rakić II₁₁, Ivona Petrov III₆, Leana Čurić III₆, Dejana Golubović IV₂, Aleksandra Subotić, pedagog i Dušica Mitić, profesor srpskog jezika i književnosti

Saradnici: Kapuši –Pap Kornelija, profesor mađarskog jezika i Dijana Rajin, profesor informatike i računarstva

Logistička podrška: Jovana Mijljski i Dalibor Vasić IV₁

Технички уредник: Тибор Арва

Штампа: “Дигинет”
Тираж: 600 примерака

ПУТ	Тема овог броја вашег часописа	10. слово азбуке	Кошаркашицама из NBA лиге: Њујорк...	Светашет оца	Јапански реми	Дрвојаста биљка	
Тригонометријска функција						20. слово азбуке	
16. слово азбуке		Има у изразити					
18. слово азбуке		Филм Френсиса Форда Кополе				18. слово азбуке	
Португалски морепловца да Гама						основа школа (ср.)	
10. слово азбуке		Англиски речник		5. слово азбуке	Упитна замењива		
25. слово азбуке			Амерички бизнисмен Џобс	Лева замењива		2. слово азбуке	Десетпут речник
Телевизијски свез (ср.)			Лука Кофрић на република (ср. на свјетском)		плесан	Орган чула слуха	процес
Највећа ф-ја примјена у тренду						1. нота солификације	Аустралија
Црст					прати		Лева замењива
Најбољи српски тенисер (на слици)					12. слово азбуке		

